

Yttrande över motion av Åke Askensten m fl (mp) om förhandlingar med regeringen/riksdagen om kompensation för vårdkostnader.

Ärendet

I motionen föreslås landstingsfullmäktige besluta uppdra åt landstingsstyrelsen att ta upp förhandlingar med regering och riksdag om ekonomisk kompensation för vårdkostnader förorsakade av skadliga produkter.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslås besluta

att anse motionen besvarad med vad som anförs i detta tjänsteutlåtande

Landstingskontorets synpunkter

Motionen tar upp frågan om ansvarsfördelningen mellan staten och sjukvårdshuvudmännen för en viss del av sjukvårdskostnaderna.

Utgångspunkten för motionärernas förslag är det förhållandet att staten tar in skatt på försäljning av alkohol, tobak, snus, bensin, dieselbrännolja m m. Staten tjänar enligt motionärerna stora pengar på dessa hälsoskadliga produkter. Uppräkningen är inte fullständig. Det finns därför skäl att anta att motionärerna avser att förhandlingarna med staten även borde avse andra produkter som är hälsoskadliga och som staten samtidigt tar in pengar på genom beskattning.

Kännetecknande i beskattningshänseende för de uppräknade produkterna är att de, förutom mervärdesskatt, är belagda med särskilda punktskatter.

Landstinget fick för år 2000 bidrag från staten med totalt 4 651 Mkr varav största delen var specialdestinerade.

Om Stockholms läns landstinget skulle få ekonomisk kompensation av staten för vårdkostnader som har orsakats av skadliga produkter skulle det sannolikt innebära en minskning av andra statsutgifter i motsvarande grad. Även andra sjukvårdshuvudmän skulle ställa samma krav på kompensation.

Någon måste alltid betala för de kostnader som uppkommer i sjukvården vare sig kostnaderna beror på inverkan från skadliga produkter eller ej. I Sverige är det sjukvårdshuvudmännen d v s i huvudsak landstingen och patienterna genom patientavgifter, som står för kostnaderna. Landstingen har enligt i Regeringsformen 1 kap 7§ rätt att ta ut skatt för skötseln av sina uppgifter av vilka sjukvården är den viktigaste.

Det finns såvitt landstingskontoret är bekant inga statliga skatter som är specialdestinerade att täcka vissa särskilda utgifter i statens budget.

Kanske skall det generella statsbidraget till en viss del ses som kompensation just för sådana kostnader som motionärerna syftar på.

Om landstinget trots allt skulle begära förhandlingar borde man ha en uppfattning om hur stora skatter (punktskatter och moms) som erlagts av personer bosatta i Stockholms län dvs hur stora belopp som staten fått in genom skatter på de aktuella produkterna från den del av befolkningen som landstinget har sjukvårdsansvaret för. Några sådana uppgifter går inte att få fram direkt genom tillgänglig statistik. Beträffande ett par av de aktuella produkterna, bensin och dieselbrännolja, kan dock nämnas följande.

Av statistik för år 2000 från Svenska Petroleuminstitutet kan utläsas att 909 000 kbm bensin och 440 000 kbm dieselbrännolja levererades till bensinstationer i Stockholms län. Energiskatt och koldioxidskatt på dessa volymer kan beräknas till 4 200 Mkr respektive 1 400 Mkr eller sammanlagt 5 300 Mkr. Härtill kommer mervärdesskatt.

Punktskatterna på alkohol och tobaksvaror uppgår till 10 884 Mkr respektive 7 784 Mkr. Om 20 % av skatteinkomsterna kan hänföras till Stockholms län skulle det innebära ca 3 700 Mkr.

Det är således betydande belopp som erläggs i skatt på bensin, diesel, alkohol och bensin i Stockholms län.

Uppgifterna säger dock ingenting om hur stor del av kvantiteterna använts inom Stockholms län. Inte heller finns det uppgifter om hur stora kvantiteter som säljs utanför länet men som används här

Några uppgifter om landstingets kostnader relaterade till sjukdomar orsakade av inverkan från de skadliga produkter som tas upp i motionen finns inte heller att tillgå.

Något säkert underlag för ett krav på staten för kompensation av vårdkostnader till följd av inverkan från de hälsoskadliga produkterna finns inte att tillgå.

Men framför allt med hänsyn till den ordning i fråga om kostnadsfördelning som gäller mellan staten och sjukvårdhuvudmännen vad gäller kostnader för sjukvården synes det utsiktslös att ta upp frågan utan att närmare kunna ange vilka krav landstinget har.

Sören Olofsson

Sven Andréason